

Handlingsplan 2022 – 2025

Kommunedirektørens forslag

Økonomiske signaler fra staten

KMD – Statsbudsjettet for 2021:

- Det er rom for en mer effektiv ressursbruk i kommunesektoren
- Demografiske endringer, globale utfordringer og redusert økonomisk handlingsrom gjør det stadig viktigere at forvaltningen er omstillingsdyktig og bruker ressursene mer effektivt og i samsvar med innbyggernes behov.

Handlingsplanens formål

- Realisere kommuneplanens samfunnsdel
- Et politisk styringsdokument som gir føringer for budsjettet

Handlingsplan

- Kommunestyret vedtar Handlingsplan 2022-2025
- Tradisjon i Oppdal: Bruke handlingsplanprosessen for å få samlet oversikt og foreta helhetlige prioriteringer
 - Viktig å ha totaloversikt
- Kommunestyret kan ta ut tiltak og erstatte tiltak med nye tiltak med samme økonomisk størrelse

Politisk handlingsrom

- Kommunestyret kan endre
 - Eiendomsskatten
 - Avdragstid på lån
 - Noe av handlingsrommet er disponert i kommunedirektørens forslag til handlingsplan
 - En omdisponering av avdragskostnader til løpende driftsutgifter fører til en varig økning av driftsutgiftene i årene framover. Større følsomhet for renteendringer.
- Bruk av fond i driftsbudsjettet påvirker netto driftsresultat
- Lovkrav: Handlingsplanen, som årsbudsjettet, skal være i økonomisk balanse hvert år.

Strammere handlingsplan

- Ved videreføring av handlingsplan 2021-2024 var det ikke rom for nye tiltak i handlingsplan 2022-2025
- Handlingsplan 2022-2025 er strammere enn gjeldende handlingsplan
- Nye tiltak er innarbeidet ved å bruke av det politiske handlingsrommet (forlenge avdragstid på lån)

Noen forutsetninger for balanse

- Forlenge avdragstid på lån
 - En omdisponering av avdragskostnader til løpende driftsutgifter fører til en varig økning av driftsutgiftene i årene framover. Større følsomhet for renteendringer.
- Tilpasning av tjenestenivået i helse- og omsorgsektoren til økonomisk ramme.
- Ressursfordeling til skolene følger skole-modellen basert på elevtall. Bemanningen må tilpasses økonomisk ramme.
- Innført begrenset ansettelsesstopp i grunnskolen
- Krevende prosesser for Oppdal kommune

Nye store drifts- og investeringstiltak i planperioden

- Kantine ungdomsskolen (14 mill. kr.)
- Betalt spisepause ved Oppdal helsesenter og BOAS (1,9 mill. kr.)
- 100% stilling som kommunepsykolog (1,0 mill. kr.)
- Ny Høgmo barnehage (investering 54,1 mill. kr.)
- Planlegging av renovering av Pikhaugen barnehage (investering 1,5 mill. kr.)
- Tilskudd til fylkeskommunen til ny bru over Ålma (5 mill. kr.)
- Brannsikring av kirkene (3,8 mill. kr.)
- Etablering av bærekraftsfond og festeavgiftsfond (61,4 mill. kr.)

Kommunedirektørens forventninger

- Generelt strammere kommuneøkonomi i årene framover.
- Behov for å rendyrke kommunens primæroppgaver
- Håndtere flere oppgaver uten økning i antall ansatte.
- Flere brukere i alle aldersgrupper med store sammensatte behov
- Enhetenes økonomiske rammer er marginale i forhold til nåværende driftsnivå. Ikke realistisk å bruke «oste-høvelmetoden» for å frigjøre midler til finansiering av nye tiltak.
- Viktig med fortsatt budsjettdisiplin

Politisk behandling:

- Uttalelse fra råd og utvalg 31.5.-4.6.
- Formannskapet: 8. juni
- Offentlig ettersyn 9.-23. juni
- Kommunestyret: 24. juni

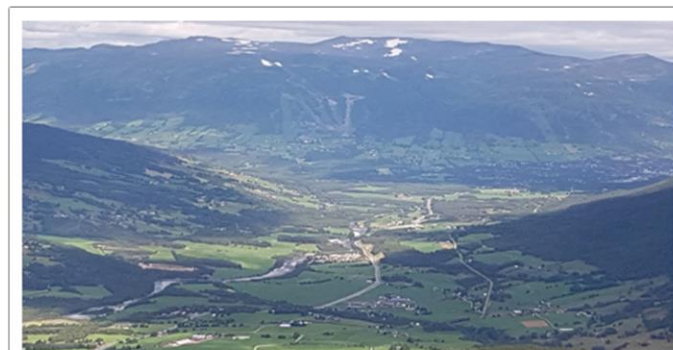
Nærmere om Handlingsplan 2022-2025 v/økonomisjef

Lovhjemmel for handlingsplanen

Plan- og bygningsloven § 11-1:
4-årig handlingsdel for
oppfølging av kommune-
planens samfunnsdel

Kommuneloven § 14-4:
4-årig økonomiplan

Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd

Oppdal kommune

Kommunedirektørens forslag til
Handlingsplan 2022-2025

Oppdal kommune

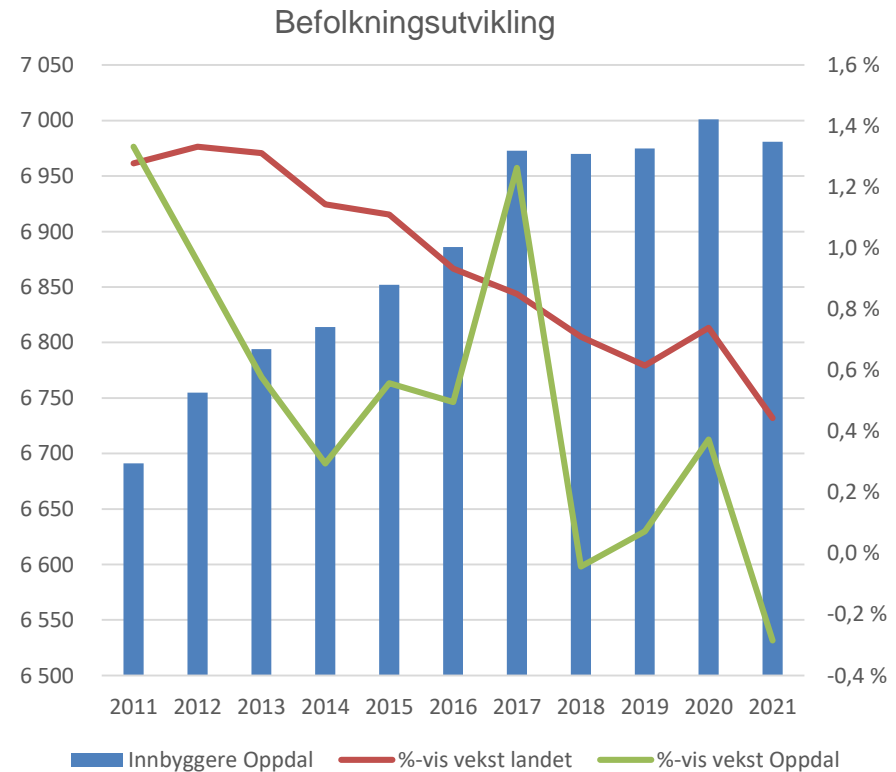
Lovbestemmelser om handlingsplan

- Skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp
- Skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene planen bygger på
- Skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige

Forutsetninger for handlingsplan

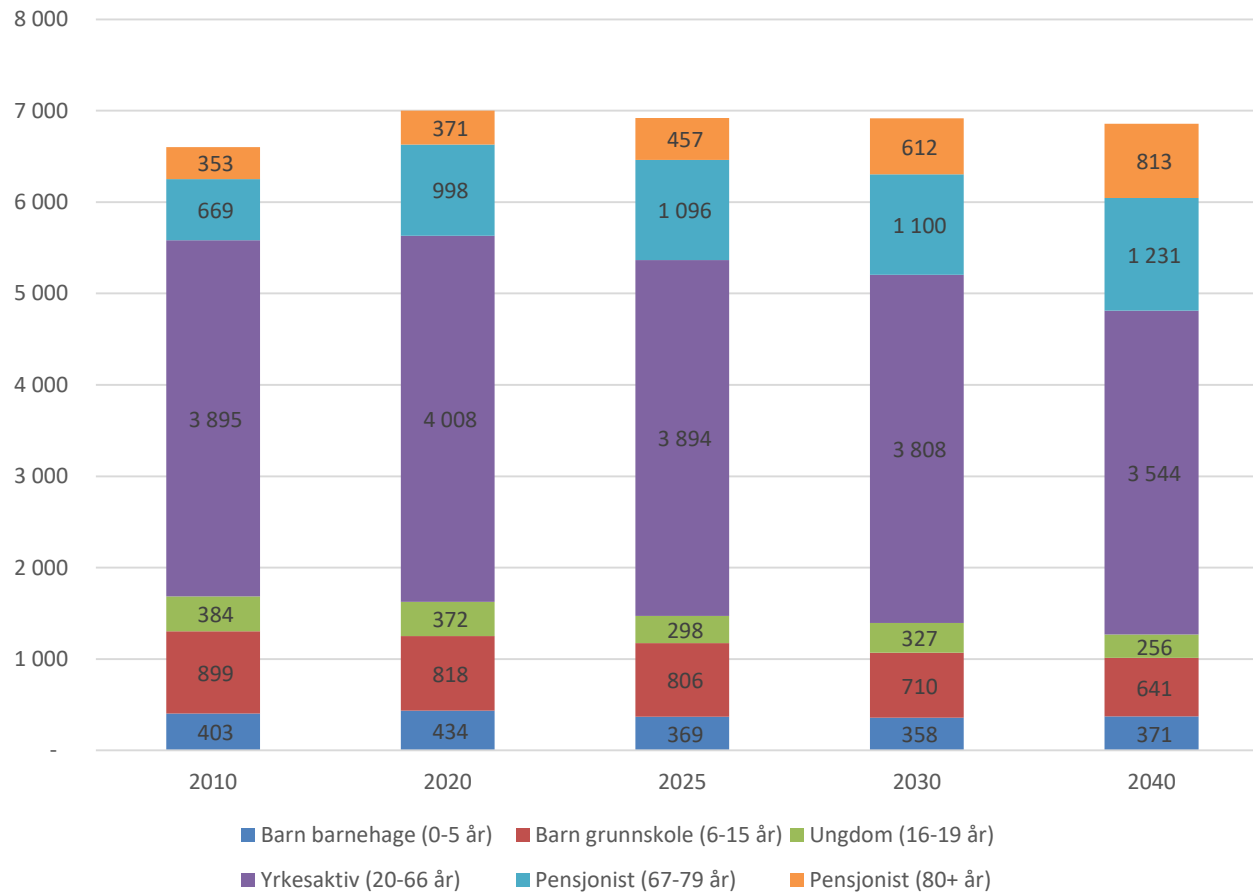
- Kommuneproposisjonen 2022 kommer 11. mai
- Folketall påvirker rammetilskudd fra staten

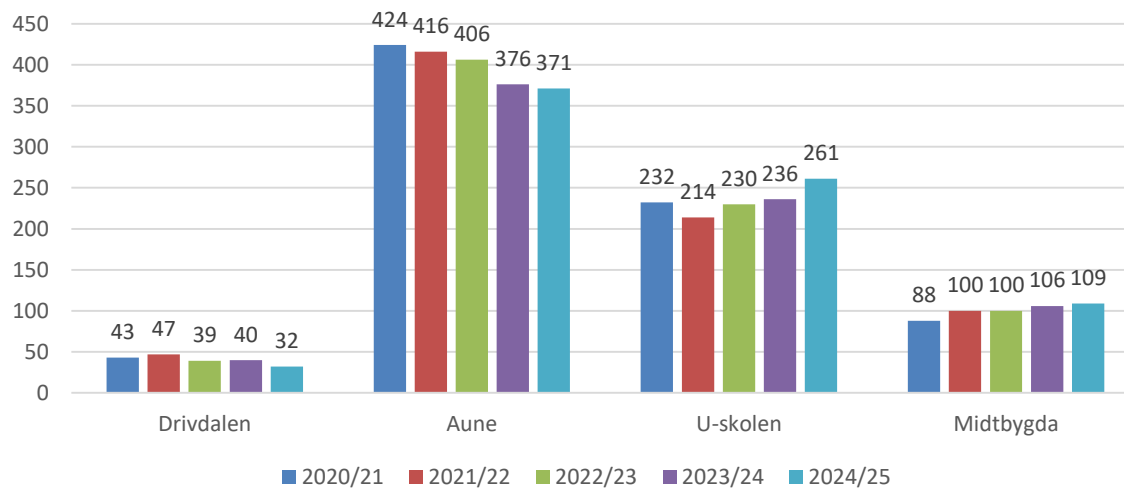
Befolknings sammensetning

Kilde: SSB – Medium fruktbarhet, levealder og innenlandsk flytting, Lav innvandring

Sammensetning av befolkningen i Oppdal

Utvikling i elevtall

Drivdalen: 0,7 mill. kr lavere budsjettramme fom. 2025 sammenlignet med 2021

Aune: 3,3 mill. kr lavere budsjettramme fom. 2024 sammenlignet med 2021

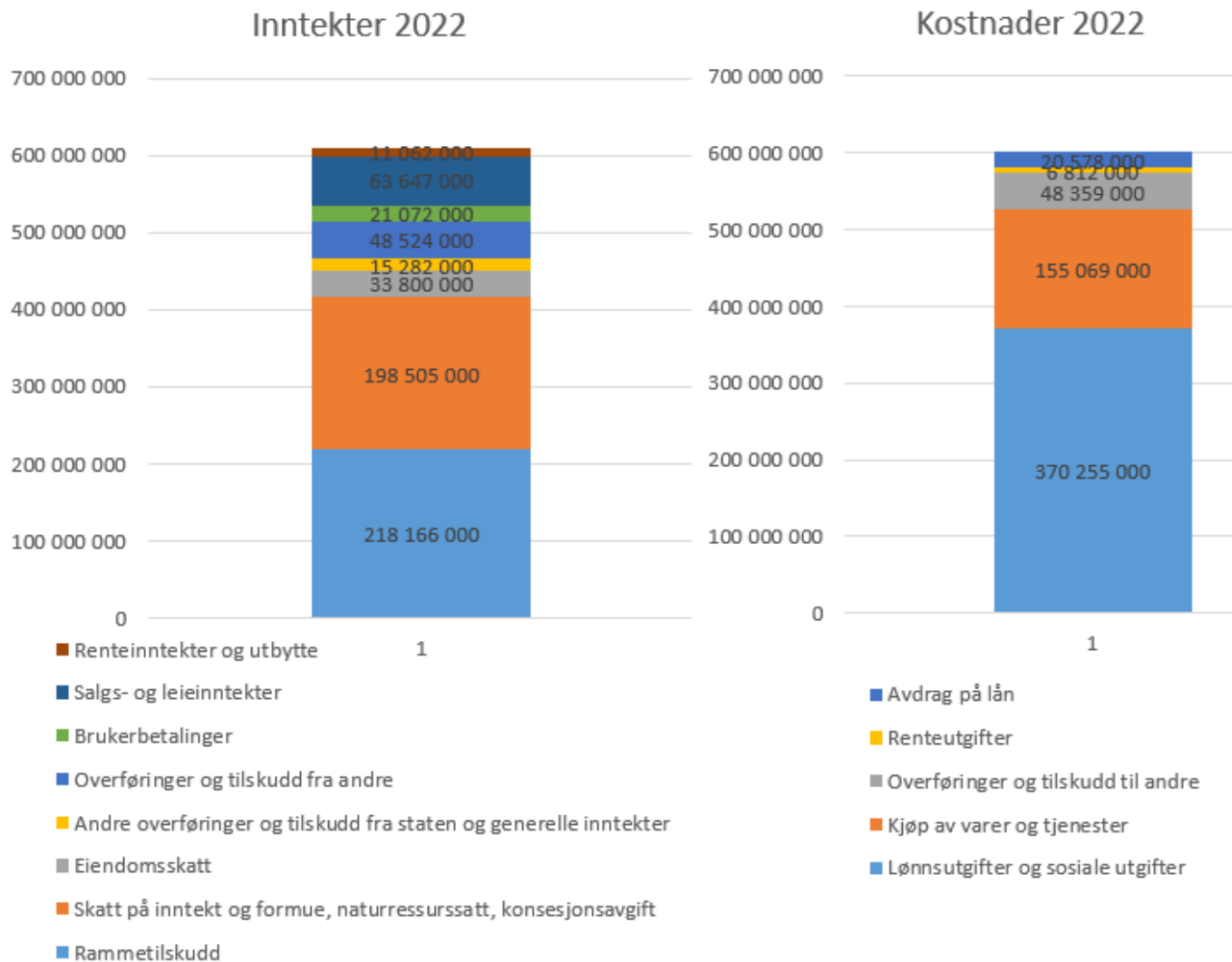
Ungdomsskolen: Håndtere elevtallsøkning med dagens ansatte.

Midtbygda: 0,9 mill. kr høyere budsjettramme fom. 2025

Før budsjettarbeidet 2022: Gjennomgang av skolemodellen for å se om den gir økonomiske rammer som ivaretar faglige krav i lov og forskrift.

Sum inntekter: 610 mill kr - Sum utgifter: 601 mill kr = Netto driftsresultat: 9 mill. kr.
(1,5% av driftsinntektene)

Netto driftsmargin reduseres når tiltak finansieres med fond

	Drifts-budsjett 2022	2025: Tilskudd til fy.komm - Bru Ålma	Drifts-budsjett 2025
Driftsinntekter	-598 996 000		-598 996 000
- Driftsutgifter (avskrivninger holdt utenfor)	573 683 000	5 000 000	578 683 000
- Netto finansutgifter (renteinntekter og -utgifter, utbytte og avdrag på lån)	16 328 000		16 328 000
=Netto driftsresultat	-8 985 000		-3 985 000
Netto driftsmargin	1,5 %		0,7 %
<i>Disponering av netto driftsresultat:</i>			
Overføring til investering	15 625 000		15 625 000
Avsetning til bundne driftsfond	4 440 000		4 440 000
Bruk av bundne driftsfond	-5 965 000		-5 965 000
Avsetning til disposisjonsfond	18 121 000		18 121 000
Bruk av disposisjonsfond	-23 236 000	-5 000 000	-28 236 000
	8 985 000		3 985 000

Investering - Høgmo og Pikhaugen barnehager

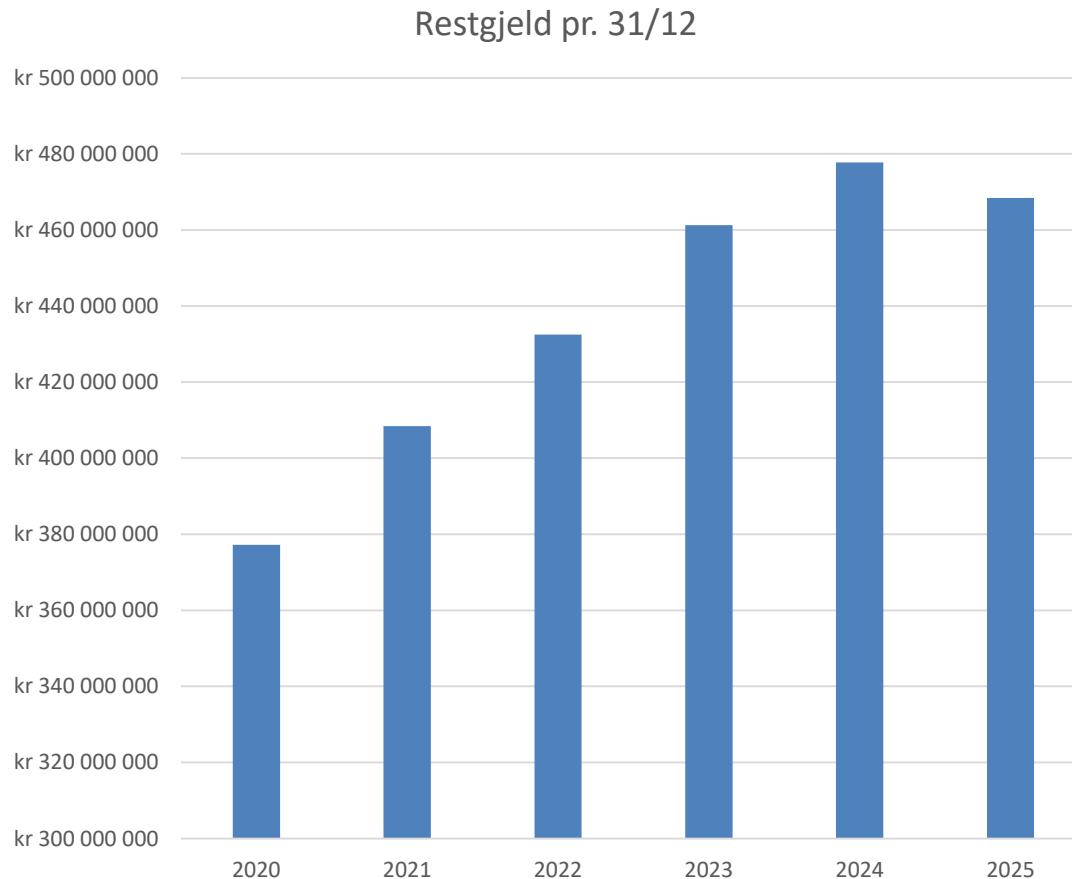
(beløp i 1.000 kroner)

Investerings- utgifter inkl. mva	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Forprosjekt Høgmo	1.500					
Byggeprosjekt Høgmo		17.200	35.400			
Forprosjekt Pikhaugen				1.500		
Byggeprosjekt Pikhaugen					12.425	5.325

Investering inkl. mva.: 73,35 mill. kr.

Uten mva.: 58,68 mill. kr.

Antatt utvikling i lånegjeld

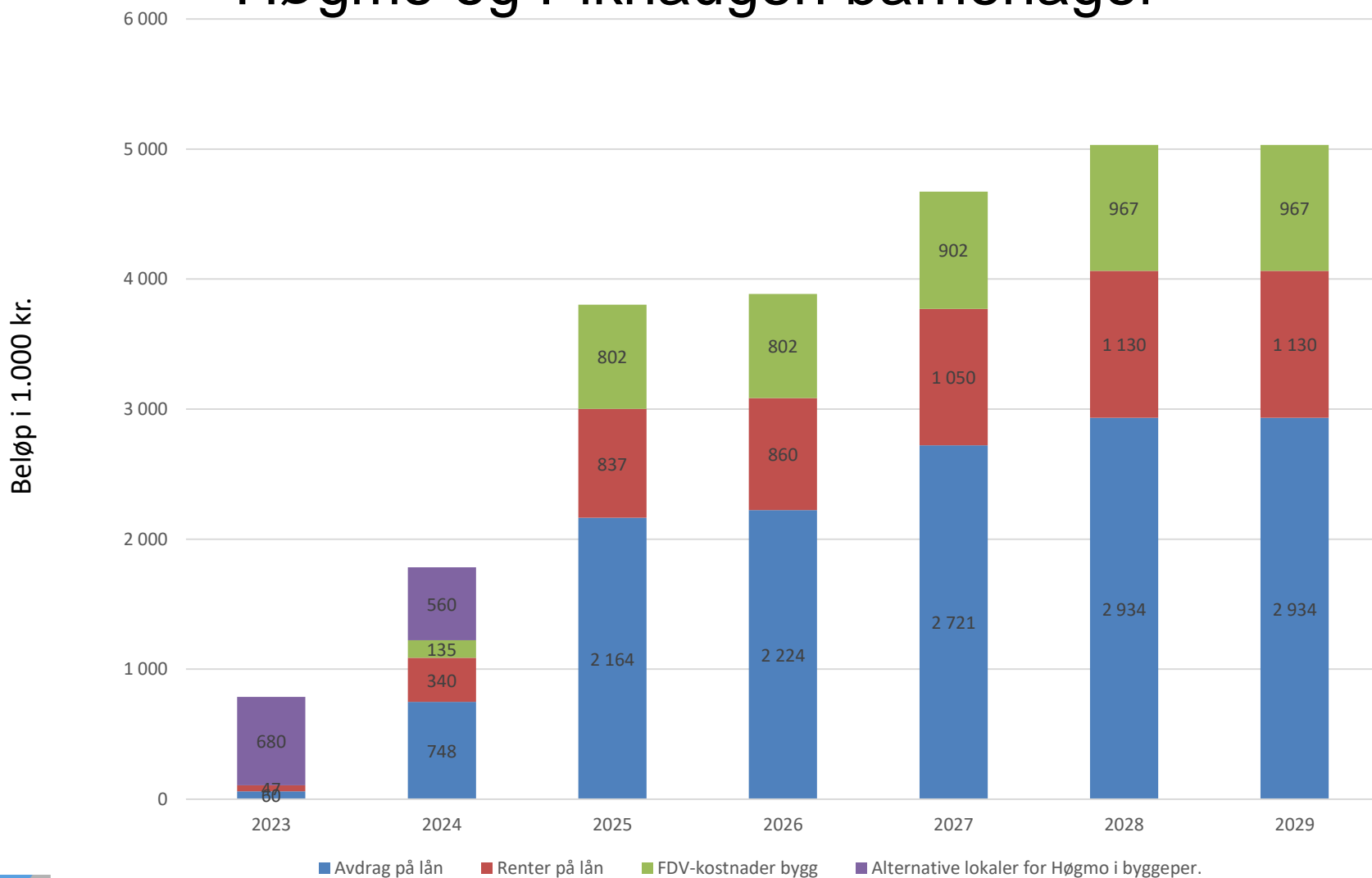

44 mill. kr. til
Brannstasjon
2022-2023

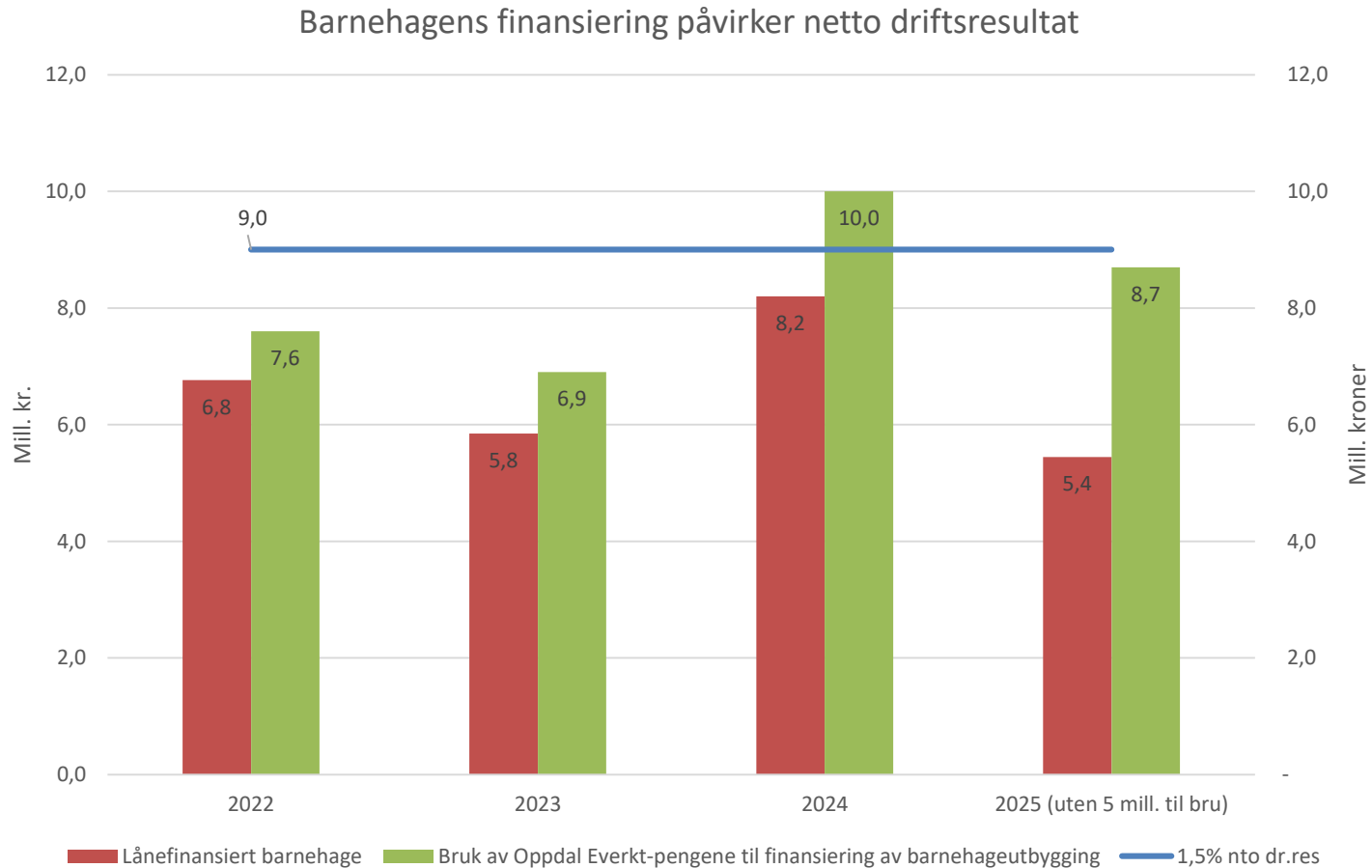
44,5 mill. kr. til
barnehager 2022
-2025

Økte driftskostnader og rente-/avdragskostnader Høgmo og Pikhaugen barnehager

Alternativ finansiering av investering i barnehagene:

Hvorfor kan det budsjetteres med lavere avdragsutgifter på lån?

- Kommunale økonomibestemmelser:

Minimumsavdrag =

Årets avskrivninger x Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret
Bokførte avskrivbare anleggsmidler
pr. 1/1 i regnskapsåret

20 års avdragstid = kr. 2.934.000 pr. år

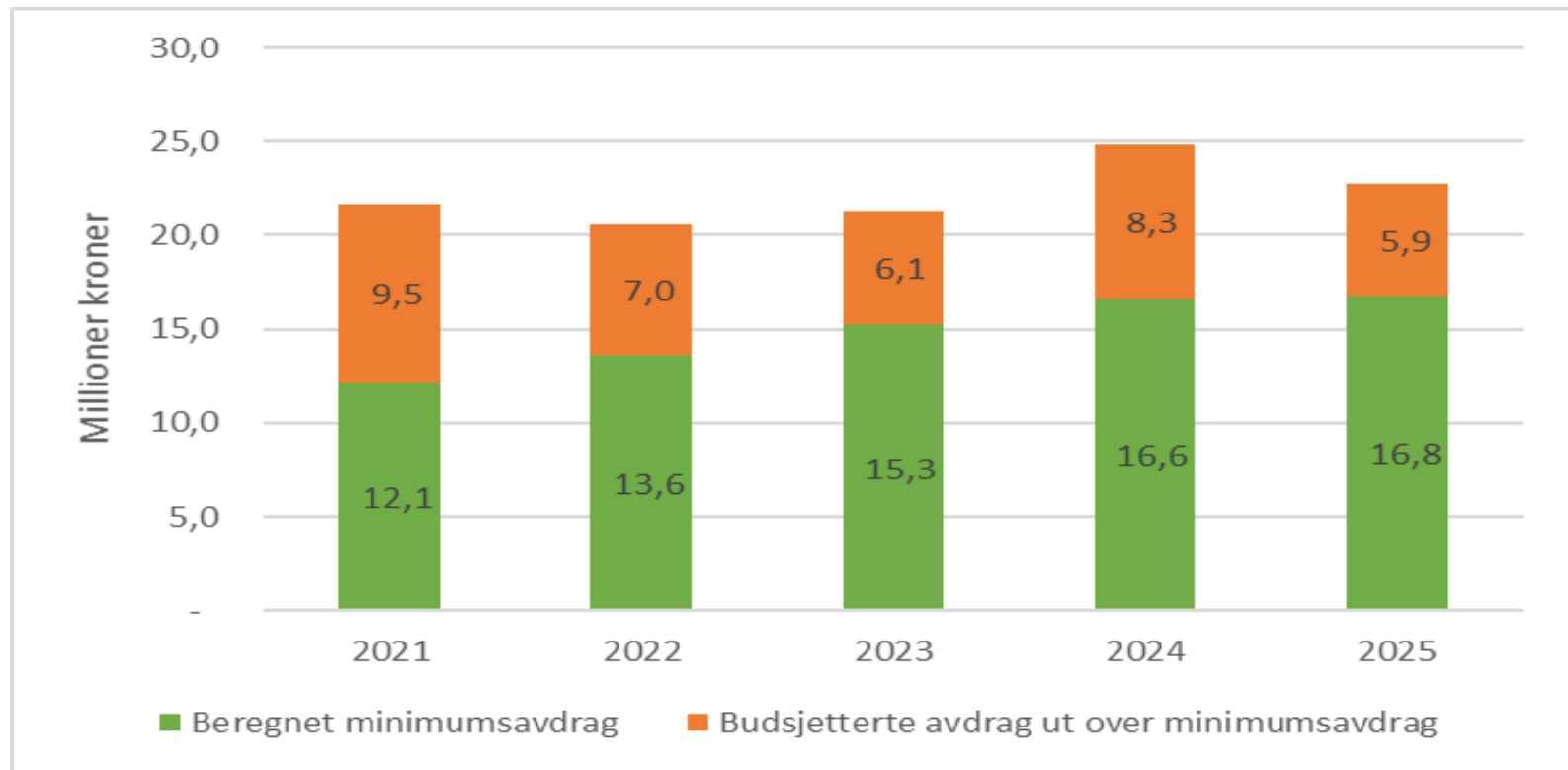

Handlingsrom

40 års avdragstid = kr. 1.467.000 pr. år

Antatt utvikling i avdragskostnader på lån til egne investeringer

Beregna gjennomsnittlig løpetid på lån til egne investeringer:

2021: 23 år 2022: 26 år 2023: 26 år 2024: 24 år 2025: 27 år

Tilpasninger innen Oppdal helsesenter, Hjemmetjenesten og Helse og familie:

- **Fra 1.1.22:** Løse 1,8 mill kr i økte utgifter til ressurs-krevende tjenester innen dagens budsjetttrammer. Det vil innebære:
 - Omstilling i tjenesteutøvelse knyttet til ikke lovpålagte tjenester
 - Reduksjon i tjenestetilbud
 - Se på organisering av ressurskrevende tjenester

Tilpasninger innen Oppdal helsesenter, Hjemmetjenesten og Helse og familie:

Fra 1.1.23: Redusere kostnadene med ytterligere 1,5 mill.kr. Aktuelle tiltak:

- Etablering av forvaltningskontor for samtlige enheter i helse og omsorg
- Organisering av ressurskrevende tjenester
- Sammenslåing av dagaktivisering i Skulssvingen 15 (Bjørndalshagen og Huset)
- Etablering av en kompetansebase/ bemanningspool for helsepersonell
- Organisering av korttidsplasser og rehabilitering ved Oppdal Helsesenter

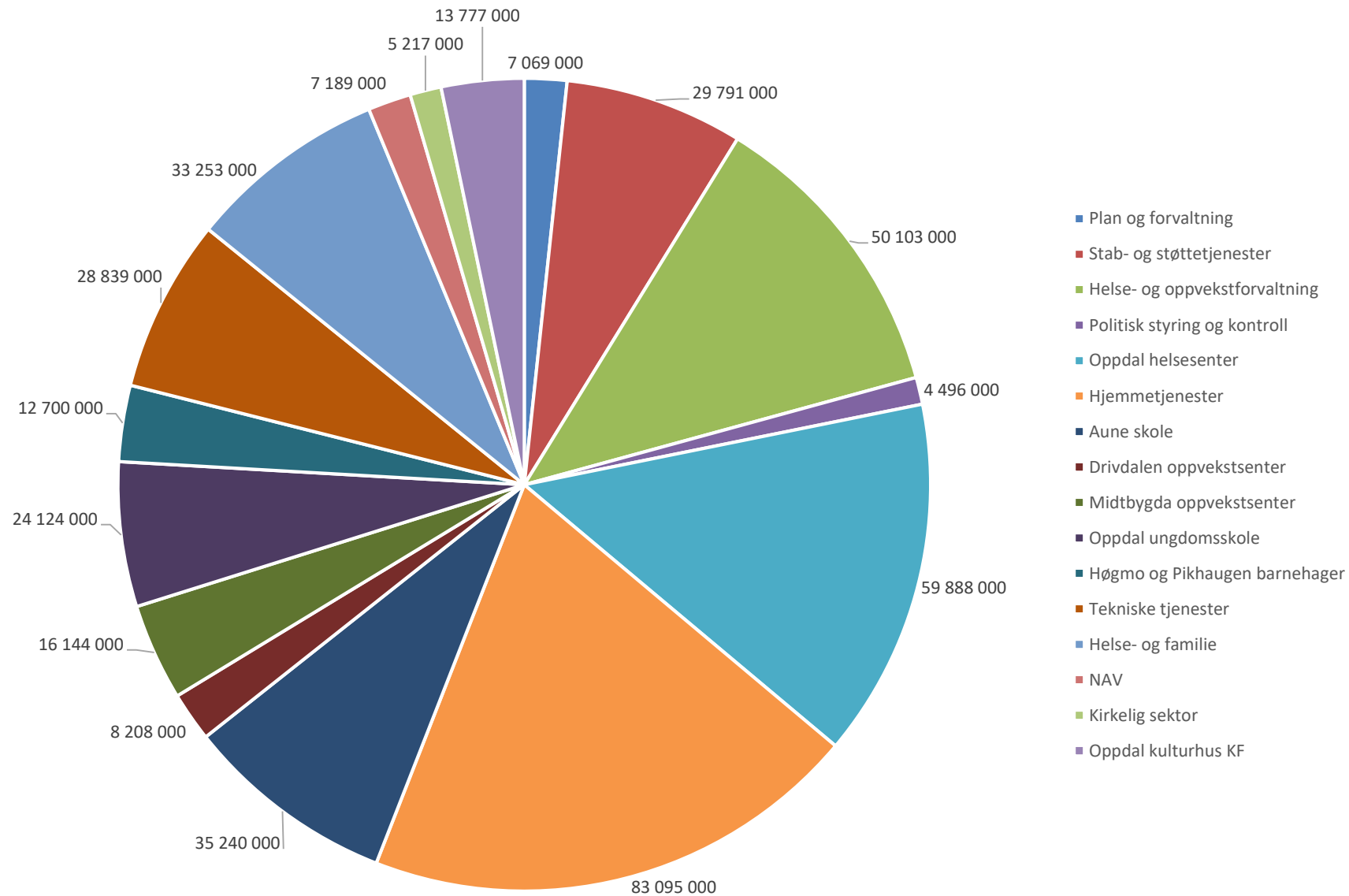

Aktuelle tiltak, fortsettelse:

- Revidering av kommunens tjenestekriterier
- Tilpasning av ledertetthet
- Organisering av boveiledning
- Samordne renhold mellom helsesenter og BOAS
- Samordne kjøkken helsesenter og BOAS
- Frigjøring av omsorgsboliger som kan benyttes til andre formål
- Omgjøre sykehjemsplasser ved Oppdal helsesenter til omsorgsboliger (avhjemling av sykehjemsplasser)

Netto driftsutgifter 2022 pr. enhet

Enkelte særlige forhold av betydning i planperioden:

- Festetomter
- Ny brannstasjon og bru over Ålma
- Ny slambehandlingsløsning: Forprosjekt 2022
- Ny renseløsning avløp. Forprosjekt 2023. Hvis nytt anlegg – investering 60-80 mill. kr.
- Utbedrings- og vedlikeholdsetterslep på bygninger og anlegg

Balansert handlingsplan 2022-2025

Måltall vedtatt av kommunestyret 28.1.21:

- Netto driftsmargin minimum 1,5% i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv. I handlingsplanperioden skal ingen enkeltår ligge med netto driftsmargin på under 1,3%.
- Gjeldsgrad: Lånegjeld (inklusive startlån og lån til VAR-sektoren) skal utgjøre maksimalt 73% av driftsinntektene i gjennomsnitt i handlingsplanperioden 2021-2024. Deretter skal det styres mot en gjeldsgrad som tilsvarer maksimalt 70% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv.
- Disposisjonsfond: Summen av samtlige disposisjonsfond skal utgjøre minimum 13% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv

	2022	2023	2024	2025
Netto driftsmargin (netto driftsresultat i % av driftsinntektene)	1,5%	1,5%	1,5%	0,7%
Gjeldsgrad (Lånegjeld i % av driftsinntektene)	72%	77%	80%	78%
Disposisjonsfond i % av driftsinntektene	16%	16%	17%	16%

Dokumenter på Oppdal kommunes hjemmeside:

- Kommunedirektørens forslag til Handlingsplan 2022-2025
- Presentasjon for politiske råd og utvalg 11.5.21
- Enhetenes innspill til nye tiltak (tekstdokument)
- Liste med enhetenes innspill til nye tiltak
 - Tiltakets påvirkning på klima og energi er anslått for enkelte av tiltakene. Ikke enkelt å anslå effekt.

Oppdal kommune

Overskrift

- Tekst

Eksempel med investering i barnehager:

- Total investering (2022-27) inkl. mva: 73,35 mill. kr.
 - Avskrivning i 40 år = kr. 1.834.000 pr. år
- Lånefinansiering (investeringsbeløp uten mva): **58,68 mill. kr.**
 - 20 års avdragstid = kr. 2.934.000 pr. år

Beregning av minimumsavdrag:

$$1.834.000 \times \frac{58.680.000}{73.350.000} = \text{kr. 1.467.000 pr. år}$$

Handlingsrom

